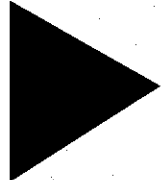

**Stedelijk
Museum**

BUREAU

AMSTERDAM

 NO 84

ROZENSTRAAT 59 / 1016 NN AMSTERDAM

TEL 31(0)20 4220471 / FAX 31(0)20 6261730

WWW.SMBA.NL / MAIL@SMBA.NL

**Erick Beltrán
23 Jan - 6 Mrt
2005**

**AN
L
B**

De triomf van de analfabeet

Capita Selecta uit *De Encyclopedie van de Domheid*

Voor Erick Beltrán, bowlingkampioen van Mexico

De dikke duim

'Ik zie iets wat ik als een ontwerp zou kunnen omschrijven. Ik weet niet: het is een paleis, een sarcofaag, plan de campagne, begraafplaats, altaar; de enorme vleugel van een onbekend dier, de morfologie van een niet-bestaande, onuitsprekbare taal.'

Giorgio Manganelli *Uit de Hel*

Erick Beltrán heeft in 2003 een boekfilmpje gemaakt, *Running man*. Als je de velletjes papier langs je duim laat schieten zie je een man van links naar rechts rennen, maar als je de plaatjes stuk voor stuk bekijkt, valt die ene persoon uiteen in honderden mensen uit alle mogelijke landen en eeuwen, van ieder ras, geslacht, leeftijd en beroep. Een soldaat, een voetballer, Adam, een zwemster, een kunstfluitser, een worstelaar op een Etruskische vaas, een lansier in een tapijt, een anatomische figuur en tientallen anderen vallen samen in de ene Mens die schijnbaar op weg is naar een doel of op de vlucht voor een gevaar.

Nu valt het filmpje te zien als een 'deconstructie' van De Geschiedenis van de Mensheid, als een blootleggen van de contingentie in de schijnbare noodzakelijkheid. Maar interessanter is de vraag hoe het mogelijk is dat we voorbijzien aan de verschillen, dat we orde zien in de chaos, doelgerichtheid in de diaspora? De suggestie van eenheid, snelheid en causaliteit bestaat bij de gratie van de duim, de automaat die de vertoning van de stomme film begeleidt met ritmisch geritsel.

Nietszeggers

Ook heeft Beltrán een ongetiteld vlugschrift uitgegeven met foto's van mensen die overal ter wereld demonstreren voor of tegen hetzelfde doel; ze dragen witte spandoeken, plakken blanco affiches en zwaaien met maagdelijke pamfletten. Dit keer is de stomme verbazing in beeld gebracht, de blinde woede achter alle argumenten.

Tevens valt de folder te lezen als een reportage over mensen die fanatiek voor of tegen het Niets protesteren. Of is er sprake van een mondiale oproep tot stilte?

Mogelijk demonstreren ze voor het spandoek zelf. Tijdens de grote antikruisrakettenmanifestatie in Amsterdam werd een spandoek megedragen waarop viel te lezen: SPANDOEK. Op deze manier wordt het domme genot geopenbaard dat

schuilt in alle protest, het demonstreren om het demonstreren, om de gezelligheid, met een willekeurig doel als alibi.

Naast de sprakeloze woede, het niets en het spandoek, kan de wereldwijde demonstratie ook de zalige onwetendheid gelden bij de gratie waarvan onze beschaving bestaat; esse est non percipi. De wereld draait dankzij een domheid die per definitie alleen werkt als zij niet wordt gezien.

Bevroren woorden

"Kijk, kijk!" zei Pantagruel. "Daar heb je er een paar die nog niet zijn ontdooid." Toen gooide hij handenvol bevroren woorden voor ons op het dek. Het leken net zuurtjes van verschillende kleuren. Wij zagen peperkleurige woorden, groene woorden, blauwe woorden, zwarte woorden en gulden woorden. Toen we ze in onze handen hadden opgewarmd, smolten ze als sneeuw en hoorden we ze echt, maar we verstonden ze niet, want het was een taal van barbaarse volken.' Rabelais

Zoals de losse beelden van het filmpje een verhaal worden bij de gratie van de automatische duim, zo waait de geest bij de gratie van de dode letter, op voorwaarde dat we eraan voorbijzien. Een analfabeet blijft echter haken aan de onbegrijpelijke tekens die zijn onwetendheid spellen. De letters zijn raadsels die alleen ingewijden toegang bieden tot de waarheid. Een verlichte analfabeet als Beltrán zoekt het geheim evenwel niet achter, maar in de vormen, op de drempel van betekenis en kakofonie.

Geregeld duikt er een medicus op die beweert dat alle stromingen in de kunst zijn terug te voeren op lichamelijke of geestelijke gebreken. De stijl van de late Turner is te herleiden tot oogfalen, impressionisme getuigt van bijziendheid, de langgerekte figuren van El Greco zijn het gevolg van astigmatisme. (Zie bij voorbeeld Patrick Trevor-Roper *The world through blunted sight*)

De argumentatie kent echter een zwak punt. Een schilder die door een hersenafwijking een cirkel ziet als een vierkant, zal een cirkel schilderen als hij een vierkant wil tonen. Een onwetende toeschouwer zal niet opmerken dat er tussen de twee cirkels, tussen het voorbeeld en de afbeelding, een vierkant zit.

Kortom: moderne kunst is geen vertekende weergave van de feiten, maar een getrouwe afspiegeling van de gekte die actief is in ons beeld van de normaliteit. In zekere zin gaat er een vierkant schuil in iedere weergave van de werkelijkheid. Sterker nog: mensen die het volledig met elkaar eens lijken over een bepaald onderwerp, zullen niet vermoeden dat er een misverstand actief is, een onhoorbare spraakverwarring, een idiotie die van persoon tot persoon, van volk tot volk, van taal tot taal verschilt van vorm. In *Analphabet* poogt Beltrán een morfologie van deze niet-bestaande, onuitspreekbare taal te ontwikkelen.

Mechanisme van gegrom en gegil

'De mens weet dat er in de ziel tinten bestaan die verbijsterender, talrijker en naamlozer zijn dan de kleuren van een herfstbos...Toch denkt hij dat die tinten, in al hun schakeringen en melanges, precies zijn weer te geven via een willekeurig mechanisme van gegrom en gegil.' G.K.Chesterton.

Spreken is het uitstoten van klanken die we associëren met betekenissen. Als we het gearticuleerde gegrom, gegil en gegorgel over een langere periode willen onthouden of over een grotere ruimte willen verspreiden, leggen we de taal vast in schrifttekens. In het alfabetisch schrift correspondeert iedere letter in principe met een klank. In het ideografisch schrift representeert ieder teken een betekenis.

Klankvangers

Wereldwijd worden ongeveer 26 alfabetten gebruikt. De drie internationale alfabetten zijn het Romeinse, Arabische en Cyrillische. Een alfabet kan zich in principe meester maken van iedere taal.

– Romeinse letters worden gebruikt in talen die verder niets met elkaar gemeen hebben als het Nederlands, Swahili of Vietnamees.

De woordenboeken en grammatica's van de Zoeloes, Navajo-indianen en inwoners van Azerbeidzjan zijn elkaar vreemd; hun talen klinken totaal verschillend, maar hun letters zijn Romeins.

– Arabische letters voorzien in het schrift van Iran, Pakistan, Maleisië en andere landen waar mensen geen Arabisch spreken.

Triumph of the Analphabet

Selected topics from *The Encyclopaedia of Stupidity* for Erick Beltrán, Mexican bowling champion

Thumbs that spin yarns

"I see something I could describe as a design. I don't know: it is a palace, a sarcophagus, plan of battle, graveyard, altar; the enormous wing of an unknown animal, the morphology of a non-existent, unpronounceable language." Giorgio Manganelli, *From hell*

In 2003 Erick Beltrán produced a flick book entitled *Running man*. Flicking through the pages you see a man running from left to right, but if you view the images one at a time, that single man dissolves into hundreds of men and women of different ages, occupations and ethnic backgrounds, from a dizzying mix of countries and centuries. A soldier, a football player, Adam, a female swimmer, a whistler, a wrestler on an Etruscan vase, a lancer in a tapestry, an anatomical figure and dozens of others blend into that single human being, who is apparently hurrying to some destination or fleeing from danger.

The little film might be seen as a "deconstruction" of the History of Mankind, revealing contingency amid ostensible necessity. But it is more interesting to enquire how it can happen that we overlook the differences, that we perceive order in chaos, purposefulness in dispersal. The suggestion of unity, speed and causality exists by the grace of the flicking thumb, the machine that accompanies the silent film with a rhythmic rustling sound.

Mute ado about nothing

Beltrán has also published a pamphlet with photographs of people all over the world demonstrating for or against the same thing; they are carrying all-white banners, pasting blank posters on walls, and waving wordless pamphlets. Here he depicts blank astonishment, the blind rage under-

lying all arguments.

At the same time, the leaflet could be seen as a reportage on people who protest fanatically for or against Nothing. Or does it depict a global appeal for silence?

Perhaps the people are demonstrating for the banner itself. In the big demonstration against cruise missiles in Amsterdam in 1981 someone had a banner that said "BANNER". It expressed the sheer pleasure that is part of all protests, demonstrating for the sake of demonstrating, for the sense of togetherness, with an arbitrary cause serving as an excuse.

Besides the speechless anger, the nothing and the banner, the global demonstration could also refer to the blissful ignorance by virtue of which our civilisation exists: *esse est non percipi*. The world keeps going thanks to a stupidity that only works, by definition, if it is not seen.

Frozen words

"Here, here!" said Pantagruel, "Here are some that are not yet thawed." He then threw us on the deck whole handfuls of frozen words, which seemed to us like your rough sugar-plums, of many colours; some word-gules (this means also jests and merry sayings), some vert, some azure, some black, some or (this means also fair words); and when we had somewhat warmed them between our hands, they melted like snow, and we really heard them, but could not understand them, for it was a barbarous gibberish." Rabelais

Just as the separate images of the little film become a story by virtue of the machine-like thumb, the spirit floats into view by virtue of the dead letter, provided we overlook it.

Een alfabet kent geen taalgrenzen. En omgekeerd: iedere taal valt in principe weer te geven in elk willekeurig alfabet...

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Ψ Χ Ω

Phoenician ~ c. 900 B.C. 𐤀 𐤁 𐤂 𐤃 𐤄 𐤅 𐤆 𐤇 𐤈 𐤉 𐤊 𐤋 𐤌 𐤍 𐤎 𐤏 𐤐 𐤑 𐤒 𐤓 𐤔 𐤕 𐤖 𐤗 𐤘 𐤙 𐤚 𐤛 𐤜 𐤝 𐤞 𐤟 𐤠 𐤡 𐤢 𐤣 𐤤 𐤥 𐤦 𐤧 𐤨 𐤩 𐤪 𐤫 𐤬 𐤭 𐤮 𐤯 𐤰 𐤱 𐤲 𐤳 𐤴 𐤵 𐤶 𐤷 𐤸 𐤹 𐤺 𐤻 𐤼 𐤽 𐤾 𐤿 𐥀 𐥁 𐥂 𐥃 𐥄 𐥅 𐥆 𐥇 𐥈 𐥉 𐥊 𐥋 𐥌 𐥍 𐥎 𐥏 𐥐 𐥑 𐥒 𐥓 𐥔 𐥕 𐥖 𐥗 𐥘 𐥙 𐥚 𐥛 𐥜 𐥝 𐥞 𐥟 𐥠 𐥡 𐥢 𐥣 𐥤 𐥥 𐥦 𐥧 𐥨 𐥩 𐥪 𐥫 𐥬 𐥭 𐥮 𐥯 𐥰 𐥱 𐥲 𐥳 𐥴 𐥵 𐥶 𐥷 𐥸 𐥹 𐥺 𐥻 𐥼 𐥽 𐥾 𐥿 𐦀 𐦁 𐦂 𐦃 𐦄 𐦅 𐦆 𐦇 𐦈 𐦉 𐦊 𐦋 𐦌 𐦍 𐦎 𐦏 𐦐 𐦑 𐦒 𐦓 𐦔 𐦕 𐦖 𐦗 𐦘 𐦙 𐦚 𐦛 𐦜 𐦝 𐦞 𐦟 𐦠 𐦡 𐦢 𐦣 𐦤 𐦥 𐦦 𐦧 𐦨 𐦩 𐦪 𐦫 𐦬 𐦭 𐦮 𐦯 𐦰 𐦱 𐦲 𐦳 𐦴 𐦵 𐦶 𐦷 𐦸 𐦹 𐦺 𐦻 𐦼 𐦽 𐦾 𐦿 𐧀 𐧁 𐧂 𐧃 𐧄 𐧅 𐧆 𐧇 𐧈 𐧉 𐧊 𐧋 𐧌 𐧍 𐧎 𐧏 𐧐 𐧑 𐧒 𐧓 𐧔 𐧕 𐧖 𐧗 𐧘 𐧙 𐧚 𐧛 𐧜 𐧝 𐧞 𐧟 𐧠 𐧡 𐧢 𐧣 𐧤 𐧥 𐧦 𐧧 𐧨 𐧩 𐧪 𐧫 𐧬 𐧭 𐧮 𐧯 𐧰 𐧱 𐧲 𐧳 𐧴 𐧵 𐧶 𐧷 𐧸 𐧹 𐧺 𐧻 𐧼 𐧽 𐧾 𐧿 𐨀 𐨁 𐨂 𐨃 𐨄 𐨅 𐨆 𐨇 𐨈 𐨉 𐨊 𐨋 𐨌 𐨍 𐨎 𐨏 𐨐 𐨑 𐨒 𐨓 𐨔 𐨕 𐨖 𐨗 𐨘 𐨙 𐨚 𐨛 𐨜 𐨝 𐨞 𐨟 𐨠 𐨡 𐨢 𐨣 𐨤 𐨥 𐨦 𐨧 𐨨 𐨩 𐨪 𐨫 𐨬 𐨭 𐨮 𐨯 𐨰 𐨱 𐨲 𐨳 𐨴 𐨵 𐨶 𐨷 𐨸 𐨹 𐨺 𐨻 𐨼 𐨽 𐨾 𐨿 𐩀 𐩁 𐩂 𐩃 𐩄 𐩅 𐩆 𐩇 𐩈 𐩉 𐩊 𐩋 𐩌 𐩍 𐩎 𐩏 𐩐 𐩑 𐩒 𐩓 𐩔 𐩕 𐩖 𐩗 𐩘 𐩙 𐩚 𐩛 𐩜 𐩝 𐩞 𐩟 𐩠 𐩡 𐩢 𐩣 𐩤 𐩥 𐩦 𐩧 𐩨 𐩩 𐩪 𐩫 𐩬 𐩭 𐩮 𐩯 𐩰 𐩱 𐩲 𐩳 𐩴 𐩵 𐩶 𐩷 𐩸 𐩹 𐩺 𐩻 𐩼 𐩽 𐩾 𐩿 𐪀 𐪁 𐪂 𐪃 𐪄 𐪅 𐪆 𐪇 𐪈 𐪉 𐪊 𐪋 𐪌 𐪍 𐪎 𐪏 𐪐 𐪑 𐪒 𐪓 𐪔 𐪕 𐪖 𐪗 𐪘 𐪙 𐪚 𐪛 𐪜 𐪝 𐪞 𐪟 𐪠 𐪡 𐪢 𐪣 𐪤 𐪥 𐪦 𐪧 𐪨 𐪩 𐪪 𐪫 𐪬 𐪭 𐪮 𐪯 𐪰 𐪱 𐪲 𐪳 𐪴 𐪵 𐪶 𐪷 𐪸 𐪹 𐪺 𐪻 𐪼 𐪽 𐪾 𐪿 𐫀 𐫁 𐫂 𐫃 𐫄 𐫅 𐫆 𐫇 𐫈 𐫉 𐫊 𐫋 𐫌 𐫍 𐫎 𐫏 𐫐 𐫑 𐫒 𐫓 𐫔 𐫕 𐫖 𐫗 𐫘 𐫙 𐫚 𐫛 𐫜 𐫝 𐫞 𐫟 𐫠 𐫡 𐫢 𐫣 𐫤 𐫥 𐫦 𐫧 𐫨 𐫩 𐫪 𐫫 𐫬 𐫭 𐫮 𐫯 𐫰 𐫱 𐫲 𐫳 𐫴 𐫵 𐫶 𐫷 𐫸 𐫹 𐫺 𐫻 𐫼 𐫽 𐫾 𐫿 𐬀 𐬁 𐬂 𐬃 𐬄 𐬅 𐬆 𐬇 𐬈 𐬉 𐬊 𐬋 𐬌 𐬍 𐬎 𐬏 𐬐 𐬑 𐬒 𐬓 𐬔 𐬕 𐬖 𐬗 𐬘 𐬙 𐬚 𐬛 𐬜 𐬝 𐬞 𐬟 𐬠 𐬡 𐬢 𐬣 𐬤 𐬥 𐬦 𐬧 𐬨 𐬩 𐬪 𐬫 𐬬 𐬭 𐬮 𐬯 𐬰 𐬱 𐬲 𐬳 𐬴 𐬵 𐬶 𐬷 𐬸 𐬹 𐬺 𐬻 𐬼 𐬽 𐬾 𐬿 𐭀 𐭁 𐭂 𐭃 𐭄 𐭅 𐭆 𐭇 𐭈 𐭉 𐭊 𐭋 𐭌 𐭍 𐭎 𐭏 𐭐 𐭑 𐭒 𐭓 𐭔 𐭕 𐭖 𐭗 𐭘 𐭙 𐭚 𐭛 𐭜 𐭝 𐭞 𐭟 𐭠 𐭡 𐭢 𐭣 𐭤 𐭥 𐭦 𐭧 𐭨 𐭩 𐭪 𐭫 𐭬 𐭭 𐭮 𐭯 𐭰 𐭱 𐭲 𐭳 𐭴 𐭵 𐭶 𐭷 𐭸 𐭹 𐭺 𐭻 𐭼 𐭽 𐭾 𐭿 𐮀 𐮁 𐮂 𐮃 𐮄 𐮅 𐮆 𐮇 𐮈 𐮉 𐮊 𐮋 𐮌 𐮍 𐮎 𐮏 𐮐 𐮑 𐮒 𐮓 𐮔 𐮕 𐮖 𐮗 𐮘 𐮙 𐮚 𐮛 𐮜 𐮝 𐮞 𐮟 𐮠 𐮡 𐮢 𐮣 𐮤 𐮥 𐮦 𐮧 𐮨 𐮩 𐮪 𐮫 𐮬 𐮭 𐮮 𐮯 𐮰 𐮱 𐮲 𐮳 𐮴 𐮵 𐮶 𐮷 𐮸 𐮹 𐮺 𐮻 𐮼 𐮽 𐮾 𐮿 𐯀 𐯁 𐯂 𐯃 𐯄 𐯅 𐯆 𐯇 𐯈 𐯉 𐯊 𐯋 𐯌 𐯍 𐯎 𐯏 𐯐 𐯑 𐯒 𐯓 𐯔 𐯕 𐯖 𐯗 𐯘 𐯙 𐯚 𐯛 𐯜 𐯝 𐯞 𐯟 𐯠 𐯡 𐯢 𐯣 𐯤 𐯥 𐯦 𐯧 𐯨 𐯩 𐯪 𐯫 𐯬 𐯭 𐯮 𐯯 𐯰 𐯱 𐯲 𐯳 𐯴 𐯵 𐯶 𐯷 𐯸 𐯹 𐯺 𐯻 𐯼 𐯽 𐯾 𐯿 𐰀 𐰁 𐰂 𐰃 𐰄 𐰅 𐰆 𐰇 𐰈 𐰉 𐰊 𐰋 𐰌 𐰍 𐰎 𐰏 𐰐 𐰑 𐰒 𐰓 𐰔 𐰕 𐰖 𐰗 𐰘 𐰙 𐰚 𐰛 𐰜 𐰝 𐰞 𐰟 𐰠 𐰡 𐰢 𐰣 𐰤 𐰥 𐰦 𐰧 𐰨 𐰩 𐰪 𐰫 𐰬 𐰭 𐰮

X W 4 0 Y 5 0 7 Y L Y 1 0 1 I Y 3 A 1 3 4

Metamorfosen

Azerbeidzjan, Turkmenistan en Oezbekistan hebben binnen 80 jaar tijd drie alfabetten gekend; Arabisch, Cyrillisch en twee keer Romeins. De Sovjets dwingen ze rond 1920 het Arabisch alfabet te vervangen door het Romeinse alfabet. Onder dwang van Stalin verruilen ze het Romeinse alfabet voor het Cyrillische. Hoewel de landstalen niet zijn gerelateerd aan het Arabisch, Russisch of Latijn, kan ieder alfabet gebruikt worden om de gesproken taal te schrijven.

Begin jaren negentig worden alle boeken, belastingformulieren en straatnaambordjes opnieuw veranderd, als ze terugkeren naar het Romeinse alfabet, gebaseerd op dat van Turkije dat in 1928 onder Atatürk is overgegaan van Arabisch naar Romeins letterschrift. Iedere introductie van een nieuw alfabet leidt tot jaren analfabetisme.

Omwille van politieke, religieuze of economische redenen kan een taal van alfabet wisselen of van meerdere alfabetten tegelijk gebruik maken...

Stultofonie

Serven en Kroaten spreken dezelfde taal, maar de Serven gebruiken het Cyrillisch alfabet en de Kroaten het Romeinse. Schijnbaar gaat het om twee heterogene afbeeldingen van de gesproken taal; in feite verraden de elkaar vreemde lettervormen iets dat onhoorbaar is

voor buitenstaanders, een heimelijke wanklank die de harmonie verhindert: de domheid waar we sprakeloos voor staan.

De kwestie is niet dat geen enkel alfabet recht doet aan de rijkdom van de taal; het gaat er evenmin om dat iedere letterschat arbitrair is. Het is niet de gesproken taal die aan de lettertekens ontsnapt; de alfabetten krijgen geen greep op de idiotie die het schrift vervormt zodra de groepen hun verklankte woorden vast willen leggen op papier.

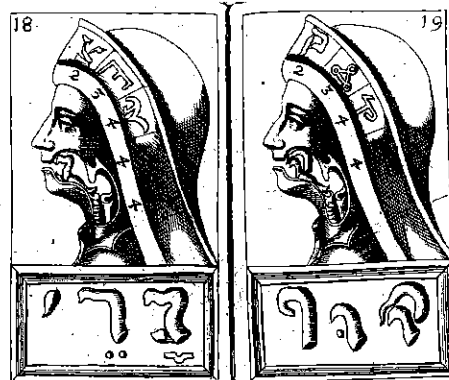
Ieder alfabet is een anamorfose van de gesproken taal. In de vertekening komt de stultofone ruis aan de oppervlakte die iedere communicatie vertroebelt. Pregnant gezegd: de alfabetten krijgen geen greep op de idiotie die de alfabetten van elkaar vervreemdt. Maar het is een misverstand te denken dat de twee alfabetten een bron zijn van tweespalt; de twee alfabetten zijn uiteenlopende pogingen om de idiotie te bezweren die eenheid in de weg staat.

De fascinerende x van het idioom, die wordt gepresenteerd als een je-ne-sais-quoi dat onbegrijpelijk is voor buitenstaanders, iets wat iedere vertaler verraadt (traditore traduttore), is in feite een idiotie die ieder gesprek, ook tussen inboorlingen, vertroebelt en ... gaande houdt. Iedere dialoog ontwikkelt zich in een poging de ander te begrijpen of te overtuigen. Volledige overeenstemming is de dood in de pot. De taal en, in het verlengde, de samenleving, is gestructureerd rond een productieve doofheid en stomheid.

En daarin schuilt de magische kracht van het letterteken: niet in het vermogen klanken en betekenissen te vangen, maar in het vermogen de onhoorbare idiotie te bezweren, de wanklank die de communicatie gaande houdt ... door deze te verhinderen. Alle cultuur is het product van vergeefse pogingen greep te krijgen op de idiotie die de cultuur in de weg staat.

Tongentaal

Volgens de Nederlander Franciscus Mercurius van Helmont (1614-1699) nemen de tong, het gehe-
melte, de huig
en de stemspleet
bij het spreken
van nature de
vorm aan van
Hebreeuwse let-
tertekens. God
heeft het mense-
lijk spraakorgaan
kortom ontworpen
om Hebreeuws te
spreken. Hiervan

uitgaande ontwikkelt Van Helmont een methode om doofstommen Hebreeuws te leren spreken: *Alphabeti veri naturalis Hebraici brevissima delineatio* (1667). [zie afbeelding]

Op basis van de gedachte dat onze mond de vorm van de letters aanneemt die hij uitspreekt, ontwerpt een andere Nederlander, J.K. Rensburg (1870-1943), het diagrafisch Wereld-Schrift dat het interasteraal communisme moet bevorderen. 'Het diagrafisch schrift is gevormd uit den eenigen Letterwortel van de menschelijke Taal en tegelijk daarvan het een-en-oneindig symbool: de Mond-Doorsnede.' Geen enkel schrift is zo makkelijk te leren, 'omdat de fonetische en de physiologische indeeling in keel-, tong-, gehemelte-, tand- en lip-letters in de constructie min of meer bewaard blijft en men die dus ziet en de afleiding begrijpt en dus veel gemakkelijker onthoudt dan letters'. (*Theorie der evolutie* 1931) Het ware alfabet is een tongentaal.

De zalige inkt

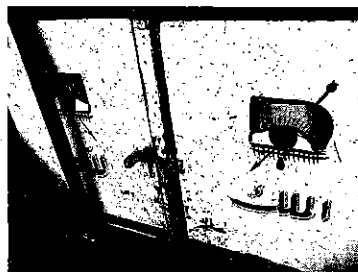
'Letters geschreven met inkt bestaan niet werkelijk als letters, want letters zijn slechts verschillende vormen waaraan betekenissen zijn toegekend door conventie. Wat werkelijk en concreet bestaat is niets dan de inkt. Eerst moet men het oog ontwikkelen om de zelfstandige realiteit van de inkt te zien in alle letters, en dan om de letters te zien als evenzovele innerlijke veranderingen van de inkt.' Haydar-i Amuli

De Islamitische mystiek kent een theologie van het alfabet waarin iedere letter een deel van de schepping omvat: Rafael is de beschermengel van waw (de zesde letter) die staat voor liefde, lucht, het sterrenbeeld Tweelingen, de planeet Mercurius en kamfer. Een tak van devote linguïstiek bemoeit zich met de ademhaling; door geconcentreerd een letter uit te spreken voel je God uitstromen.

De tulp speelt een belangrijk rol in de Islamitische kalligrafie omdat het woord 'tulp' volgens de alfabetische numerologie dezelfde letterwaarde heeft als Allah.

Volgens shiitische mystici moeten we de letters niet herleiden tot een getal, klank, idee of betekenis. Ook de vorm doet uiteindelijk niet ter zake. Essentieel is de materie; de schepping is het eigenlijke schrift van God.

Om zich de heilige formule eigen te maken,

But an illiterate will stumble over the unintelligible signs that spell his ignorance. The letters are riddles that give only initiates access to the truth. But an enlightened illiterate like Beltrán seeks the secret not behind but *in* the shapes, on the threshold of significance and cacophony.

It regularly happens that some medical practitioner turns up claiming that all schools of art can be traced to some physical or mental defect. The style of the late Turner supposedly derives from his failing eyesight, impressionism testifies to short-sightedness, El Greco's elongated figures are attributable to astigmatism. (Patrick Trevor-Roper's *The world through blunted sight* is a case in point).

But there is a flaw in this argument. A painter who, through some mental defect, sees a circle as a square, will paint a circle if he wants to depict a square. An untutored viewer will not notice that in between the circles, example and image, there is a square.

In short, modern art is not a distorted rendering of the facts, but a faithful reflection of the madness that is active in our image of normality. To some extent, there is a square concealed in every rendering of reality. To put it more strongly: people who agree totally with each other about a particular subject will not suspect that there is some misunderstanding at play, an inaudible confusion of tongues, an idiocy that takes on different forms from one person to the next, from one nation to the next, from one language to the next. In *Analphabet*, Beltrán tries to develop a morphology of this "non-existent, unpronounceable language."

System of grunts and squeals

"Man knows that there are in the soul tints more bewildering, more numberless, and more nameless than the colours of an autumn forest: ... Yet he seriously believes that these things can every one of them, in all their tones and semi-tones, in all their blends and unions, be

accurately represented by an arbitrary system of grunts and squeals."
G.K.Chesterton.

Speech is the production of sounds that we associate with meanings. If we wish to remember the articulated grunts, squeals and gurglings for any length of time, or to disseminate them across an extensive area, we record the language in written signs. In alphabetic script, each letter corresponds in principle to a sound. In ideographic script, each letter corresponds to a meaning.

Sound-catchers

Some 26 alphabets are in use worldwide. Of these, Roman, Arabic and Cyrillic scripts are international. An alphabet can in principle capture any language.

- Roman letters are used in otherwise unrelated languages such as Dutch, Swahili and Vietnamese. The dictionaries and grammars of the Zulus, Navajo and the inhabitants of Azerbadjan are entirely alien to one another; their languages sound entirely different from one another, but they are recorded in Roman letters.
- Arabic script is used in the written languages of Iran, Pakistan, Malaysia and other countries where people do not speak Arabic. The Arabic alphabet serves nine major languages that are linguistically unrelated to Arabic: Berber in Morocco, Nubian in Sudan, Farsi and Kurdish in Iran, Urdu and Sindhi in Pakistan, Pashto in Afghanistan, Uighur in China, and Malay in Malaysia.
- Cyrillic script is used by Bulgarians, Mongols, Russians and other peoples who cannot understand one another's languages. Alphabets do not have linguistic borders. And vice versa: every language can in principle be rendered in any arbitrary alphabet ...

Metamorphoses

Azerbadjan, Turkmenistan and Uzbekistan have known three

moeten kinderen een leetje schoonlikken waarop in honing staat geschreven: 'In de naam van Allah de Meedogende en Barmhartige'.

De ware gelovige schrijft geen boeken om te getuigen van zijn devotie, hij vereeuwigd de woorden door de inkt uit het papier op te zuigen in zijn pen.

Volgens een Islamitische traditie is de pen de eerste schepping van God. In een allegorie die aan de kalligrafie is ontleend, wentelt God het hart van de mens tussen zijn vingers als een pen bij het schrijven van diens leven.

De domheid van de klinker

'Een kostuum is ontworpen om de letter "R" uit te spreken. Ook hebben ze een kostuum om de letter "Vstts" uit te spreken. Voor de rest kan men zich redden, met uitzondering echter van de letter "Khng".

Maar er is de aanzienlijke prijs voor die drie kostuums. Veel mensen die niet de middelen hebben om ze te kopen, kunnen slechts brabbelen als die letters voorbij komen; of ze moeten heel, heel sterk zijn in magie.'
Henri Michaux *Au Pays de la Magie*

De 'malbush' uit de Kabbalah is een uit letters geweven, goddelijk gewaad dat aan de materiële schepping voorafgaat. Het spirituele verwerkelijkt zich via de taal. Ook het Hebreeuwse verbod om de naam van God te onthullen hangt samen met dit primordiale karakter van de taal.

Zonder de juiste kleding is de waarheid aanstootgevend. Communicatie bestaat bij de gratie van een zekere vermomming. Make-up, maskers en tatoeages zijn een blijk van beschaving. En ook taal is een manier om je meest intieme gevoelens te communiceren zonder de ander te na te komen.

Maar het is niet iedereen gegeven alle letters uit te spreken. Vooral medeklinkers vereisen een grote inspanning. Klinkers zijn voor de dommen. Michaux meldt dat de stam van de (al dan niet denkbeeldige) Banto's de *e* of de *i* zien als blijken van zwakheid omdat ze zich bevinden in de taal van alle hen bekende volkeren.

Het Hindi is volgens Michaux een taal van 'schijnheilige woorden die met een boerse langzame sulligheid werden uitgesproken, met enorm veel heel dikke klinkers, *â's* en *ô's*, met een soort van gezwollen, zware trilling, of bespiegelend slepend en kieskeurig, *î's* en vooral *ê's*, een letter zo onnozel, een echt *bê* van een koe.' (*Een barbaar in Azië*)

De Griek Kadmos bracht het eerste alfabet naar Boeotië; hij veranderde de volgorde van de letters en stelde alpha op de eerste plaats,

omdat aleph in het Fenicisch os betekent en omdat Boeotië het land der ossen is. Ook staat Boeotië spreekwoordelijk bekend als het vaderland van de domoren...

De bomen en het bos

Het oeralfabet van de Grieken, dat bewaakt werd door de priesters van de Maan, houdt verband met de kalender: de letters zijn gesneden uit twijgjes van bomen die groeien in de verschillende maanden van het jaar.

Ook de medeklinkers van het oude Ierse alfabet (dat heilig was en niet geschreven mocht worden) verwijzen naar bomen; het heette Beth-Luis-Nion (berk-lijsterbes-es) naar de eerste drie medeklinkers BLN die met de maanden december, januari en februari verbonden waren. Dan volgen: F-els, S-wilg, H-wilde peer, D-terpentijnboom, T-hulst, C-noot, M-wijnstok, G-klimop, Ng-riet, R-vlier (november).

Klinkers staan voor een kwartaal: O-doornstruik voor lente-evening, U-heide voor zomerzonnewende, E-populier voor herfstnacht-evening. De A-spar (of palm), de geboortebom, en de I-taxus, de doodsboom, staan voor de winterzonnewende.

De Friezen menen dat elke boomsoort staat voor een andere letter. Iedere wandeling door een willekeurig bos levert een ander verhaal op.

Alfabet van de natuur

Volgens Edward Topsell, een tijdgenoot van Francis Bacon, kunnen wij alleen via het schrift van de natuur worden ingewijd in de geheimen van leven en dood. De natuurlijke historie is:

'een kroniek die is geschreven door God zelf, waarin ieder levend dier een woord is, iedere soort een zin, en alle bij elkaar een groot verhaal dat bewonderenswaardige kennis en geleerdheid bevat, die was, die is, die zal blijven, zo niet voor eeuwig, dan toch tot het einde van de Wereld.'

Het is de taak van de encyclopedist om deze na de zondeval verloren kroniek te reconstrueren door de elementen op te sporen waaruit de natuur is opgebouwd, zoals een taal uit de letters van een alfabet.

De ironie wil dat het grote verhaal van de natuur in de encyclopedieën veelal is verdwenen achter de alfabetische indeling van de kennis. Het alfabet wekt de suggestie van systematiek, maar is volstrekt willekeurig. Alleen een encyclopedie van het alfabet rechtvaardigt naar de aard der zaak een alfabetische volgorde. De lezer die wijzer wil worden over de kosmos, wordt door het alfabet het bos ingestuurd.

Oeralfabet

Vrijwel alle alfabetten zijn te herleiden tot het Fenicische alfabet dat ca. 1000 v.Chr. in Egypte is uitgevonden. Dit alfabet heeft zich, met kleine aanpassingen, via de Grieken, Etrusken en Romeinen over de hele wereld verspreid.

Het eerste alfabet is uitgevonden door mensen die waren uitgesloten van de mysteries van de Egyptische hiërogllyphen, letterlijk: heilige kervingen die werden vereerd als een gift van de god Thoth. Het hiërogllyphenschrift dateert van ca. 3000 v.Chr. en bestaat uit ongeveer 700 symbolen: pictogrammen, logogrammen en fonetische tekens. In dit hiërogllyphische systeem ging een alfabet schuil van ongeveer 25 beelden die ieder een medeklinker aanduiden. Negentien letters van ons huidige alfabet kunnen in vorm, geluid en volgorde worden herleid tot dit oeralfabet.

Mnemotechniek

Het Fenicische alfabet bezat ingebouwde geheugensteuntjes;

- de letters hebben een vaste *volgorde*, aleph, bayt, gimel enzovoort.
- de *namen* van de letters verwijzen naar bekende objecten; aleph = os, bayt = huis, gimel = kameel, kaph = hand, mem = water.
- de *vormen* van de letters zijn ruwe schetsen van het benoemde object; de A is een gestileerd ossenhoofd, de O is een oog, de M is golvend water. Mettertijd zijn de vormen gestileerd om ze sneller te kunnen schrijven. Ook de keus van het schrijfmateriaal en distinctiedrift zijn van invloed op de vorm.
- Iedere letter begint met een ander *geluid*; bayt (huis) beduidt het b-geluid; dalet (deur) het d-geluid, kaph (hand) het k-geluid. We herkennen het principe in het moderne radioalfabet: Alpha, Bravo, Charlie.

Taalatomen

Eenvoud en precisie zijn de sleutels tot het universele succes van het alfabet. In principe representeert elke letter één klank. In de juiste combinatie kan een relatief klein aantal letters de geluiden van vrijwel iedere taal weergeven. (De Nederlandse standaardtaal heeft 26 letters nodig voor de ca. 37 fonemen waarmee we een schat van ca. 500.000 woorden vastleggen.)

De basisselectie van het alfabet maakt het mogelijk de kleinste spraakgeluiden, de fonemen, de atomen van de taal, het meest subtiel geblaas, gepiep, gesis, getetter, gegorgel, gebrul, te herscheppen. Het alfabet is een simpel systeem dat iedereen in staat stelt binnen een paar jaar te lezen en te schrijven.

different alphabets over the past ninety years: Arabic and Cyrillic, and Roman in two different periods. Around 1920 the Soviets forced them to jettison Arabic script in favour of the Roman alphabet. Later on, Stalin made them switch to Cyrillic. Although their national languages are not related to Arabic, Russian or Latin, any alphabet can be used to record their spoken languages.

In the early 1990s all the books, tax forms and streets signs were changed back to the Roman alphabet, based on that of Turkey, which changed from Arabic to Roman script under Atatürk in 1928. Each of these changes of alphabet led to years of illiteracy.

The alphabet used for a particular language may be changed for political, religious or economic reasons. Sometimes more than one alphabet may be in use at the same time...

Stultophony

Serbs and Croats speak the same language, but the Serbs use Cyrillic and the Croats use Roman script. Ostensibly this yields two different images of the spoken language; in fact the letters, in their mutual impenetrability, betray something that is inaudible to outsiders, a clandestine dissonance that prevents harmony: the stupidity before which we are speechless.

The point is not that no one alphabet can do justice to the richness of language; nor is every storehouse of letters an arbitrary fund. It is not the spoken language that the characters fail to capture; what alphabets cannot grasp is the idiocy that distorts the script as soon as language groups seek to record their voiced words on paper.

Every alphabet is an anamorphosis of the spoken language. In the distortion, the stultophonic noise surfaces that clouds all communication. To put it more succinctly: alphabets cannot grasp the idiocy that alienates the alphabets from one another. But it is a misconception to suppose that the two alphabets are themselves a source of

discord; the two alphabets are divergent attempts to domesticate the idiocy that impedes unity.

The fascinating unknown x of idiom, which is presented as a *je ne sais quoi* and as such unintelligible to outsiders, something that every translator inevitably betrays (*traditore traduttore*), is in fact an idiocy that clouds and... sustains every conversation, even between native speakers. Every dialogue evolves in an effort to understand or persuade the other. Complete agreement is the death-knell of conversation. Language, and its extension, society, is structured around a productive deafness and dumbness.

And that is what gives written characters their magical power: not their capacity to capture sounds and meanings, but their power to domesticate the inaudible idiocy, the note of discord that sustains communication... by hampering it. All culture is the product of vain attempts to grasp the idiocy that impedes culture.

Language of tongues

According to the Dutchman Franciscus Mercurius van Helmont (1614-1699), during speech the tongue, palette, uvula and glottis automatically assume the shapes of Hebrew letters. In short, God designed the organs of human speech for the purpose of speaking Hebrew. Proceeding from this basic premise, Van Helmont devised a method to teach the deaf and dumb to speak Hebrew, as expounded in *Alphabeti veri naturalis Hebraici brevissima delineatio* (1667; see illustration).

On the basis of the belief that the human mouth forms itself into the shapes of the letters it pronounces, another Dutchman, J.K. Rensburg (1870-1943), devised the diagraphic Universal Script with a view to promoting interstellar communication. "Diagraphic script is composed of a combination of the only Letter root of human language and at the same time the one-and-infinite symbol of this language: the Cross-section of the Mouth." No other script is so easy to learn, he

Ideogrammatica

China, Taiwan en Japan gebruiken geen alfabetisch schrift, maar een ideografisch systeem: de schrifttekens representeren geen klanken, maar ideeën als: thee, midden, horen. Naast logogrammen kent het Chinees pictogrammen, symbolen die een gestileerde afbeelding van het onderwerp tonen. (Wij schrijven stofzuiger in het Romeins met tien letters die samen het woordgeluid herscheppen. Als je het woord stofzuiger met één symbool schrijft, is er sprake van een logogram. Als je het begrip stofzuiger tekent als een miniatuurstofzuiger, hebben we te maken met een pictogram. In de gedroomde conversatie neemt iedereen de gespreksonderwerpen in natura mee; een kom rijst; zijn broer, een pagode, een besneeuwde berg...).

一	二	三	四	五	六	七	八	九	十	十一	十二	十三	十四	十五	十六	十七	十八	十九	二十
寸	卅	卌	𠂔	𠂕	𠂖	𠂗	𠂘	𠂙	𠂚	𠂛	𠂜	𠂝	𠂞	𠂟	𠂠	𠂡	𠂢	𠂣	𠂤
心	戈	户	手	支	文	斗	斤	方	巾	无	日	月	木	欠	止	歹	夕	子	宀
比	毛	氏	气	水	瓜	爪	斤	斤	斤	片	牙	牙	玄	玉	瓜	竹	米	艸	母
比	毛	氏	气	水	瓜	爪	斤	斤	斤	片	牙	牙	玄	玉	瓜	竹	米	艸	母
田	网	羊	羽	老	皮	皮	目	目	目	矢	石	示	舌	穴	立	立	艸	艸	艸
虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫	虫
足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足	足
辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰	辰
页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页	页
黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄	黄

er te veel variaties, maar om ieder betekenis-onderscheidend geluid een eigen teken te geven, met voorbijgaan aan regionale, sociale of individuele verschillen. Een rationeel alfabet, gebaseerd op de fonetische kenmerken van geluiden, zou de klinkers van de medeklinkers scheiden, en de dentalen, gutturalen en labialen ieder een aparte plaats toewijzen.

Spellingshervormers pogen afwijkingen te onderdrukken. Maar de regels zijn zo ingewikkeld dat iedere wijziging een kettingreactie teweegbrengt. In Nederland is in de 20^e eeuw iedere vijf jaar een nieuwe spellingscommissie opgericht om de taal te hervormen. Met als resultaat een absurd ingewikkeld mechanisme dat functioneert ook al kan niemand het foutloos schrijven.

De alchemie van het woord

Dichters verbrijzelen de ketenen van het alfabet omwille van een nieuwe taal die het onzegbare noteert en duizelingen vastlegt. Geïnspireerd door de lettertekens van geesteszieken verzinnen Max Ernst, Paul Klee en Henri Michaux nieuwe alfabetten. Tvan Slobex ontwikkelt het Analfabet dat alleen valt te lezen door analfabeten. Anderen zetten het bestaande alfabet op zijn kop door middel van ontoelaatbare verbuigingen en synesthesieën.

Rimbaud vindt de kleuren van de klinkers uit: 'A is zwart, E wit, I rood, O blauw, U groen. Ik bepaalde vorm en beweging van iedere medeklinker en beeldde me in met mijn gevoel voor ritme een nieuwe taal te dichten'. (*Une saison en enfer*)

Velimir Chlebnikov onderzoekt de relatie tussen taal en zwaartekracht, en ziet het palindroom, waarin de leesrichting is opgeheven, als een overwinning op de gravitatie. Ook geeft Chlebnikov de klanken ruimtelijke kenmerken; 'Het woord bestaat niet, wat is, zijn bewegingen in de ruimte en de delen ervan: van punten, van platten.' De futuristische oertaal Zaoum trekt uit de letters nieuwe gebouwen op:

'Ka is de ontmoeting en derhalve stilstand van vele bewegende punten in één onbeweeglijk punt. Vandaar de uiteindelijke betekenis van Ka: kalmte, ketening.

Ha is het obstakel van een vlak tussen het ene punt en het andere, dat naderbij komt (hut, groeve).

Tsjè is een loos volume, waarvan de leegte is opgevuld door een vreemd lichaam. Een kromme derhalve rondom een obstakel. [...]

Gè is de beweging van een punt – onder een rechte hoek – van de groundbeweging vandaan. Hoogte derhalve.' (*Zangezi*, liederen in sterrentaal)

explains, "because the phonetic and physiological divisions into throat, tongue, palette, tooth and lip letters are largely preserved in their construction, and people therefore see them, comprehend their derivations, and hence remember them more easily than letters."

(*Theorie der evolutie* 1931)

The true alphabet is a language of tongues.

Blessed ink

"Letters written with ink do not really exist qua letters, for the letters are but various forms to which meanings have been assigned through convention. What really and concretely exists is nothing but the ink...One has to cultivate, first of all, the eye to see the selfsame reality of ink in all letters, and then to see the letters as so many intrinsic modifications of the ink." Haydar-i Amuli

Islamic mysticism has a theology of the alphabet in which each letter contains part of Creation: Raphael is the guardian angel of waw (the sixth letter), which stands for love, air, the zodiacal sign of Gemini, the planet Mercury, and camphor. One branch of devotional linguistics concerns itself with breath; by pronouncing a letter with utter concentration, you can feel God flowing out.

Tulips play an important part in Islamic calligraphy, because according to alphabetical numerology, the word "tulip" has the same letter value as the word "Allah."

According to Shiite mystics, it is wrong to reduce a letter to a number, a sound, a concept or a meaning. Nor is the letter's shape ultimately of any significance. What is essential is the material world; the Creation is the true writing of God.

To master the sacred formula, children must lick clean a little slate on which is written, in honey: "In the name of Allah, the Merciful and Compassionate."

The true believer does not write books to testify to his devotion, he immortalises the

words by sucking the ink into his pen from the paper.

According to an Islamic tradition, the pen was God's first creation. In an allegory derived from calligraphy, in writing a man's life, God rubs his heart between His fingers.

The stupidity of vowels

"A costume was designed to express the letter "R." They also have a costume to express the letter "Vstts." It all works quite well, except for the letter "Khng."

But the three costumes are very expensive. Many people unable to afford them can only gabble when those letters pass by, unless they possess very, very strong magical powers." Henri Michaux, *Au Pays de la Magie*

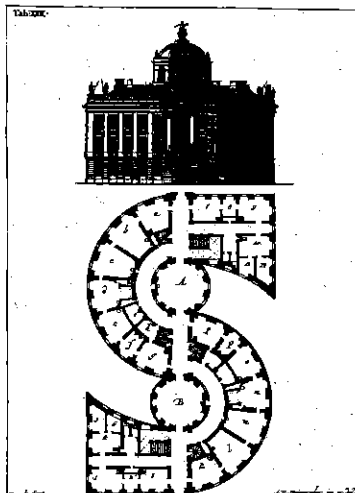
The *malbush* of the Kabbalah is a divine garment woven from letters that precedes the material creation. The spiritual is realised through language. The Hebrew prohibition against revealing the name of God is also related to this primordial nature of language.

Without the right clothing truth is offensive. Communication exists by virtue of a certain disguise. Make-up, masks and tattoos are signs of civilisation. Language too is a manner of communicating your most intimate feelings without getting too close to the other.

But not everyone is capable of pronouncing all the letters. Consonants, in particular, require a great effort. Vowels are for the stupid. Michaux notes that the (real or imaginary) Banto tribe sees the letters *e* and *i* as indicative of weakness, because they occur in the languages of all peoples known to them.

Michaux describes Hindi as a language of "hypocritical words that are pronounced with a coarse, lethargic oafishness, with a vast quantity of very thick vowels, *âs* and *ôs*, with a kind of swollen, heavy vibration, or calculatedly drawn-out and fastidiously, *îs* and above all *ês* – such a foolish letter! – a real cow-like *bê*" (*A Barbarian in Asia*).

Eerder heeft Johann David Steingruber (1773) barokke paleizen ontworpen met lettervormen als fundament. Door te dolen door de kastelen van het alfabet ontdek je de poëzie van het letterlijke.

Pansemiose van de domheid

Voor gelovigen is het Boek der Natuur door God geschreven. De pelgrim van Paracelsus slaat met zijn voeten de pagina's van de aarde om. Galilei ziet het universum als een groot boek, 'geschreven in een mathematische taal, met als letters driehoeken, cirkels, en andere geometrische figuren.' Coleridge vergelijkt de bezielde natuur met een gigantische windharp:

'And what if all of animated nature/ Be but organic harps diversely framed,/ That tremble into thought, as o'er them sweeps,/ Plastic and vast, one intellectual breeze,/ At once the soul of each, and God of all?'

In een vergeefse poging het Boek der Natuur te ontcijferen, wordt gewerkt aan het Boek der Cultuur, een mondiale onderneming die feestelijk verslag doet van zijn eigen falen. Deze Encyclopedie van de Domheid is voor geletterde analfabeten als Erick Beltrán een permanente bron van verbijstering en inspiratie.

Matthijs van Boxsel

The Greek writer Cadmus brought the first alphabet to Boeotia; he changed the order of the letters and put alpha first, because aleph means "ox" in Phoenician and Boeotia is the land of oxen. Boeotia is also proverbially famous as the homeland of nincompoops...

The trees and the wood

The proto-alphabet of the Greeks, which was guarded by the priests of the Moon, is related to the calendar: its letters are cut from twigs of trees that grow in the different months of the year.

The consonants of the Old Irish alphabet (which was sacred and which it was forbidden to write) also allude to trees; the alphabet is called Beth Luis Nion (birch rowan ash) after its first three consonants, BLN, which were associated with the months of December, January and February. They were followed by F (alder), S (willow), H (hawthorn), D (turpentine tree), T (holly), C (hazel), M (vine), G (ivy), Ng (reed), and finally R (elder), which was associated with November.

Vowels represent the division of the year into quarters: O (gorse) stands for the spring equinox, U (heather) for the summer solstice, E (poplar) for the autumn equinox. The A (fir or palm), the tree of birth, and the I (yew), the tree of death, stand for the winter solstice.

Frisians believe that every tree species stands for a different letter. Every walk through any arbitrary wood will yield a different story.

Alphabet of nature

According to Edward Topsell, a contemporary of Francis Bacon, it is only through nature's own writing that we may be initiated into the secrets of life and death. Natural history is:

"a chronicle [...] made by God himself, every living Beast being a word, every Kind being a sentence, and all of them together a large history, containing admirable knowledge and learning, which was, which is, which shall continue, (if not for ever) yet to the world's end."

It is the task of the encyclopaedist to reconstruct the chronicle lost after the Fall by tracing the elements of which nature is composed, just as a language is composed of the letters of an alphabet.

Ironically, in most encyclopaedias the great story of nature is obscured by the alphabetical classification of knowledge. The alphabet creates the illusion of system, but is completely random. The only kind of encyclopaedia in which alphabetical order is justified is an encyclopaedia of the alphabet. Any reader seeking knowledge of the cosmos cannot see the wood for the trees of the alphabet.

Proto-alphabet

Virtually all alphabets can be traced back to the Phoenician alphabet that was devised in Egypt in c. 1000 B.C. This alphabet spread to the Greeks, Etruscans and Romans, eventually reaching the entire world.

This first alphabet was devised by people who were excluded from the mysteries of Egyptian hieroglyphics – literally "sacred carved letters" – which were venerated as a gift from the god Thoth. Hieroglyphic script dates from c. 3000 B.C. and consists of about 700 symbols: pictograms, logograms and phonetic signs. This hieroglyphic system incorporated an alphabet of some 25 images, each one denoting a separate consonant. Nineteen of the letters in today's Roman alphabet can be traced back, in shape, sound and order, to this proto-alphabet.

Mnemotechnology

The Phoenician alphabet has built-in mnemonic aids; the letters have a fixed order: aleph, bayt, gimel etc. the names of the letters allude to familiar objects: aleph = ox, bayt = house, gimel = camel, kaph = hand, mem = water. the shapes of the letters resemble rough images of the objects they name: the A is the stylised head of an ox, the O is an eye, the M is undulating water. With the passage of time, the forms became stylised to enable rapid writ-

ing. The choice of writing materials and the urge to distinguish oneself from others also influenced the letters' shapes.

Every letter begins with a different *sound*; bayt (house) denotes the *b* sound; dalet (door) the *d* sound, kaph (hand) the *k* sound. This principle is familiar to us in today's radio alphabet: Alpha, Bravo, Charlie etc.

Language atoms

Simplicity and precision are the keys to the alphabet's universal success. In principle every letter represents a single sound. In the right combination, a relatively small number of letters can render the sounds of virtually every language. (Standard Dutch requires 26 letters for its approximately 37 phonemes, with which a vocabulary of some 500,000 words can be recorded.)

The basic selection of the alphabet makes it possible to re-create the smallest elements of speech, the phonemes, the atoms of language, the subtlest nuances of bleating, squeaking, hissing, blaring, gurgling and roaring. The alphabet is a simple system that enables everyone to learn to read and write within a few years.

Ideogrammar

China, Taiwan and Japan do not use alphabetic script. Instead they employ ideographic systems: the characters represent not sounds but concepts, such as tea, middle, or to hear. Chinese has not only logograms but pictograms, symbols showing stylised images of the subjects they denote. (In Roman script we write the word "telephone" with nine letters that combine to re-create the word's sound. A single symbol used to represent "telephone" would be a logogram. If you denote the concept "telephone" by drawing a miniature telephone, you are using a pictogram. In the imaginary conversation that results, everyone brings along the subjects of discussion: a bowl of rice, his brother, a pagoda, a snowy mountain...)

What is more, in Mandarin

or Cantonese a word can mean different things depending on tonal differences, which call for different symbols. Depending on tonality, the Mandarin word *ma* can take on a variety of meanings, including mother, horse and witch. Alphabetic script gets into difficulties when it has to distinguish homonyms.

The people of the Dutch province of Limburg have been called the Chinese of Europe because of their many dialectal homonyms: though they do distinguish between the *haas* that means "hare" and the *haas* that means "glove", outsiders will be hard put to hear the difference.

The Chinese system has about 2,000 symbols for everyday use, out of a total of 60,000 symbols. Because there are more ideas than there are language sounds, Chinese schoolchildren take about three years longer to learn to read and write than Western children.

Compared to this, the alphabet should be child's play...

The law of exception

Designing an alphabet means analysing the sounds of a language and assigning a letter to each sound. Thus, St Cyril and St Method devised a special alphabet for the Slavs that minimises the likelihood of spelling mistakes. And in the 5th century, the Hangul system with 28 symbols was developed in Korea.

But the first writers generally lack the courage and imagination to design a new script. They take refuge in existing alphabets, which forces them to stick letters together in groups to render certain sounds, violating the basic principle of the alphabet, whereby each sound has a single letter. The history of orthography is the history of an aberration. Every time that the number of letters fails to correspond to the number of sounds, the linguists are compelled to formulate special rules. Every rule produces exceptions which produce new rules which complicate matters even more. And so on.

The changing pronunciation also hampers stability. In Lucian's *Consonants at law*, the letter Sigma accuses the letter Tau of theft and assault before the court of the Seven Vowels, because in the Attic dialect, words with double "s" were suddenly being pronounced and written with a double "t". The semi-vowel "s" is afraid of being devalued into a hiss by the actions of silent letters like the "T" which can only make themselves heard with the aid of vowels like alpha and upsilon (tau). Sigma urges the court to condemn T to be crucified on its own image.

Second Babel

The orthographic chaos is a second Babel; the confusion of tongues was followed by a scattering of forms. Conservatives point out the potential entertainment to be gained from all the homonyms, ambiguities and synonyms, a source of inspiration for crossword puzzles, rebuses and poetry.

Radicals advocate phonetic script. We must go back to the beginning and rebuild the entire system from point one. The point is not to write in the same way as one speaks – there are too many varieties of speech for that – but to give every sound that distinguishes one meaning from another a sign of its own, ignoring regional, social or individual discrepancies. A rational alphabet, based on the phonetic characteristics of sounds, would separate vowels from consonants and assign different places to dentals, gutturals and labials.

Spelling reformers try to suppress deviations. But the rules are so complex that every change generates a chain reaction. In the Netherlands, a new spelling committee was set up to reform the language every five years throughout the twentieth century. The result is an absurdly complicated mechanism that is functional, although no one is able to use it without making mistakes.

The alchemy of the word

Poets crush the chains of the alphabet to create a new

language that expresses the ineffable and records vertigos. Max Ernst, Paul Klee and Henri Michaux devised new alphabets, taking their inspiration from characters drawn by mental patients. Tvan Slobex has developed illiterate that can only be read by illiterates. Others shake up the existing alphabet by adding inadmissible declensions and synaesthesias.

Rimbaud invented the colours of the vowels: "A black, E white, I red, O blue, U green. I made rules for the form and movement of each consonant, and, and with instinctive rhythms, I flattered myself that I had created a poetic language [...] (*Une saison en enfer*).

Velimir Khlebnikov explores the relationship between language and gravity, and saw palindromes, which render the direction of reading irrelevant, as a victory over the gravitational force. Khlebnikov also assigns spatial features to sounds: "Words do not exist, what is, are movements in space and the parts of it: of points, of flat surfaces." The futuristic primeval language zaum erects new buildings from the letters:

"Ka is the encounter and hence standstill of many moving points in a single moveable point. Hence the ultimate meaning of Ka: serenity, shackling.

Ha is the obstacle of a surface between one point and another that is approaching (shack, quarry).

Chè is a false volume, whose emptiness is filled with a foreign body. So it is a curve circumventing an obstacle. [...]

Gè is the movement of a point – beneath a right angle – away from the ground movement. Hence it is height." (*Zangezi, A Supersaga in Twenty Planes*)

Johann David Steingruber (1773) designed baroque palaces based on the shapes of letters. By wandering through the castles of the alphabet, you can discover the poetry of the literal.

Pansemiosis of stupidity

To believers, the Book of Nature was written by God. Paracelsus described the pilgrim as turning the pages of the earth with his feet. Galileo saw the universe as a great book, "written in a mathematical language, using as letters triangles, circles, and other geometrical figures." Coleridge compares nature to a gigantic wind-harp:

'And what if all of animated nature/
Be but organic harps diversely framed,
That tremble into thought,
as o'er them sweeps,
Plastic and vast, one intellectual breeze,
At once the soul of each, and God of all?'

In a vain attempt to decipher the Book of Nature, work is in progress on the Book of Culture, a global enterprise that testifies gloriously to its own failure. To erudite illiterates like Erick Beltrán, this Encyclopaedia of Stupidity is a permanent source of astonishment and inspiration.

Matthijs van Boxsel

Biografie

ERICK BELTRÁN

1974, México D.F.

National School of Fine Arts, National University of Mexico, 1993 - 1997
Residence ENSAD, Parijs, Frankrijk, 2000 - 2001
Rijksakademie Van Beeldende Kunsten, Amsterdam, 2002 - 2004

SOLOTENTOONSTELLINGEN

2004 *Replica* (met Jorge Macchi) Muca Roma, Mexico
2002 *Archivo Estocastico* (met Mariana Castillo & Sebastian Rodriguez) SAPS, Mexico
1999 *La Imagen Habitada*, Mexico City Museum

GROEPSTENTOONSTELLINGEN (selectie)

2004 *Transmigraciones*, Trienal Poligrafica de San Juan, Puerto Rico
2004 *Traveling without Moving*, Trafo - Studio Galeria, Budapest, Hongarije
2004 *The Mythological Machine*, Mead Gallery, Warwick Arts Center, Engeland
2004 *Regarding Muybridge*, Projectes SD, Barcelona
2004 *Process Obert*, Hangar, Sala Muncunill, Terrassa, Barcelona
2004 *Produciendo Realidad*, Chiesa San Matteo, Prometeo Associazione arte contemporaneo, Lucca, Italië
2004 *Localismos*, Perros Negros public interventions, Centro Historico de la Ciudad de Mexico.
2004 *Endless Works*, Nieuwe Vide, Haarlem
2004 *The People's Republic*, San Fransisco Art Comission Gallery, CA, USA
2004 *Violence of Tone*, W139/ PAKT, Amsterdam
2004 *III Sitac*, Resistencia, PAC, Mexico
2003 *To be political it has to look nice*, The Apex, NY, USA
2003 *Volkskrant*, Beeldinstituut, De Balie, Amsterdam
2003 *Reversible*, SAPS/ Interventions in public space, Mexico

2003 *Instant City*, Instituto Mexico Parijs, Frankrijk
2003 *Prophetic Corners*, 6th Periferic Biennial., Palace of Culture, Iasi, Contemporay Art Museum Bucharest, Roemenië
2003 *Playing with Stereotypes*, Hertfordshire University / Centro Cultural Latino, UK/ USA.
2002 *Haunted by detail*, De Appel, Amsterdam
2002 *Bienal do Ceara America*, De Ponta Cabeza, Museo de Arte Contemporaneo Fortaleza, Brazilië
2002 *Coartadas/Alibis*, Witte de With, Rötterdam
2002 *ABCDF*, Palacio de Bellas Artes/ Museo de Historia Mexicana Monterrey, Mexico
2002 *Advertising*, Interventions in public space, Mataro, Spain
2002 *Transact-Linguistic Field*, Museum in Progress, Wenen, Oostenrijk
2002 *Grafica Actual Mexicana*, Espacio Mexico, Montreal, Canada
2002 *Pulpa*, Wilfredo Lam Center, Havana, Cuba.

Workshop

Workshop Chinese kalligrafie door meester-kalligraaf **Zou Le Sheng** op vier zaterdagen in Stedelijk Museum Bureau Amsterdam, Rozenstraat 59, Amsterdam: 29 januari, 5 februari, 19 februari en 26 februari 2005. Aanvang: 14.00 uur. Opgave voor gratis deelname: 020 4220471. Het aantal plaatsen is beperkt.

Nieuwsbrief

U kunt zich abonneren op de Nieuwsbrief van Bureau Amsterdam. Als u € 12,50 overmaakt op girorekening 4500092 t.g.v. Dienst Museum voor Moderne Kunst te Amsterdam onder vermelding van 'Nieuwsbrief Bureau Amsterdam' krijgt u de Nieuwsbrief een jaar lang toegestuurd. U ontvangt dan tevens de uitnodigingen voor de openingen.

Geef u op voor de nieuwe Engelstalige *Digital Newsletter* van Bureau Amsterdam via www.smba.nl

Colofon

Samenstelling tentoonstelling en redactie Nieuwsbrief: Martijn van Nieuwenhuyzen
Assistentie: Marie Bromander, vrijwilliger
Tekst: Matthijs van Boxsel
Vertaling: Beverley Jackson
Bureau: Jan Meijer
Assistentie bureau: Christina Küster, vrijwilliger
Vormgeving: Mevis & Van Deursen
Druk: robstolk®, Amsterdam

PhotoLab for Professionals

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam
Rozenstraat 59
1016 NN Amsterdam
tel. +31 (0)20 4220471
fax. +31 (0)20 6261730
e-mail: mail@smba.nl
internet: www.smba.nl
geopend van di t/m zo, 11.00 - 17.00 uur

Stedelijk Museum Bureau Amsterdam is een activiteit van het Stedelijk Museum, mogelijk gemaakt door de Gemeente Amsterdam.

Volgende tentoonstelling

Frontyards and Backyards
LONNIE VAN BRUMMELEN
20 maart - 1 mei 2005